आध्यात्मतावीसवा॥२७॥

॥श्री॥

॥रामकृ [illegible] वा॥७॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

।श्रीप्रतापार्कायनमः॥ आळसीवृदाकदीसनवरी ननीघेवीमंदिराबाहेरी जो
जानीससाहाकरी घरींवनीधरीभाग्यआलें १ भक्तिकूरवावायाजात तोंमां
डुससांपडलीआवृस्मात तैसेंआह्मांसजालेंयथार्थ सद्गुरुनाथप्रसादें २ आ
ल्पासनवरीतांप्रवेश सांपडलें [illegible] येमांडुस मगराजनीनसमायेहर्ष
उपरमतिसजाला ३ मांडुसउघ [illegible] सांन्याहाळी तोंआंतहोतिंसानकोद
ळीं तेंहेंसप्तकांडेरसअपाळी [illegible] येविशेष ४ कोहळीउघडोनिपा
हतांयेथें तोंआंतदिव्यनानें मुक्तदेदीप्यवंत भक्तीज्ञानवैराग्ययुक्तें घवघवी
तदिसती ५ तोंचतुरश्रोतेज्ञानसंपन्न जेबंधुजनंकीआठेधांउन ह्मणाति आह्मां
वांटादेईसमान मांडलेंभांडणप्रेमरसें ६ ह्मणातिहेंवाल्मिकांचीकोहळी तुज
प्रवेभाग्येंलाधली तरीआह्मांसीवांटायेवेळी देईसर्वांसारिखा ७ चतुरपंडित १

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

2A

रूळून श्रवणपंक्तीसबैसलेसमान कोदंडी त्याकुटींखउन येवूसरेंवीते
वेळी ८ मगत्यांनी कूर्णद्वार उघडोन हृदयभांडारींसांटवीलें पुर्ण श्रोतेवक्ते
समसमान नीजसुखपुर्णपावले ९ पंचकोहळींदाविली फोडुन साहावें
सुंदरकांड वीश्रामगहवा आसोगवनश्रोत्याइंनीरोपण रणांगणीरावण
नीर्भछीला १० छत्रमुकुटरावणाचा तोडुन परमअपमानकेलारावणा मग
लंकेंतेंगेला आघातेण चीताविंधुरझाला ११ जैसाराहुग्रस्तनीशाकर वीका
ळवंउदग्धकांतार कपाळशुळेंपरिमातुच्याच तैसादशकंदर उतरला १२
नावडेछत्रसींव्हासन जेंजेंपाहेंतें जायेरावणा श्रीरामरूपदीसे सर्ण नावडे
आनपदार्थ १३ सभामंडपी बैसलारावण असंतदीसे कळाहीन मंदोद
रीप्रतिवचन बोलताजाला तेवेळे १४ म्हणेवैसाविपरीतकाळ मसीकेनं

...oint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

3

हालविला भुगोळ वीत्रीव्यासपैंरवगपाळ गीळीलानवलवाटलें १५ रव
धोनतेजें करुवा आहळोनिगेलाखंड क्रिया तैसा मी आजीरावण आंधीपाव
लों पराजये १६ मग बोलति प्रधान आतां उठवा कुंभकर्ण तो रामसौमित्रास
दीतै सैन्य गीळील क्षणान लागतां १७ ऐसा वांसमान लीमात ह्मणे घटश्रोत्रा
उठवा लरीत मग वीरुपाक्ष महोदर नीघात दशसहस्र राक्षस घेउनी १८ मद्य
पखाल व्यासीसहस्र कुंजरावरी घातल्या सवेंर देखोनी भयानक शरीर
कंपसुटला राक्षसां १९ वनगज जैसे तउस नाकांत बैसतें जंदूंवस राकी
तां चीश्वासोश्वास नीर्गति नवें वीपैं सापसी २० सवालक्ष गावें खोल सरीतापति
वेंतुं बळ जव तें नाभी प्रमाण केवळ कुंभकर्णा सहोयेपैं २१ आसेमाससर्व
मीळती द्वारीं येकदां वीता कापोडिती सकळवापीकुप आटति मायगजरेंक २

3A

रणीयां ४४ स्वर्गपर्यंतध्वनीउमटती ऐसेंवृंदेंभेरीत्राहटीती जैसाआव
ळपडलाक्षीती पतिजनानदेवीसर्वेशा ४५ येकगगनस्तुतीतवेषघेउन
कर्णीनात्रीदेवीवदवितिपूर्ण येंवीनांकदुडियाआवगेधन श्वासोश्वासेत्रांटि
ति ४६ येकवृक्षपाषाणाचेति धर्मसकेंत क्षोभतीताहिती कडुनीस्थाआधीं
वोतीती नात्रापुढीतेधवां ४७ उपायकेलबहुतपुर्ण मगवीरपासेंकीन्न
मीआणुन संवींहातिवस्त्रसंपूर्ण घेउन कर्णमाजीबैसविल्या ४८ सा
वेंपरमसुस्वरगायन ऐकतांतोप्रधानतोन ऐकोनिकुंभकर्णजागाहोउन
सावधानबैसला ४९ जांमह्दीघलीभयानक मगमध्यप्रात्रीळेंसकळी
कदादेखालेंपशुदेख आपारचालोनीरिगति ५० आन्नांआर्यीमांसाचे
पर्वत गीळीलेराक्षसेंबहुत मगनेत्रपुसोनीपाहत प्रधानांकडेतेवेळी ५१

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

तवंसाणीप्रणीपातकरूण सांगीतलेंसर्ववर्त्तमान सीताआणीलीहरून
तेथोनीसकळकथीयेलें २० हनुमंतेंलंकाजाळुन आलारामलक्षुमणां
घेउन कपीसेनासुधीरावण पराजयपावला २१ रावणापरमसंकटाक्रांत या
लागीतुम्हांसीउठवीलेंसत्वर मांडीलाबहुंतकलांत आटलेबहुंतनीचा
वर २२ उठाठावलाकुंभकर्ण [illegible] त्वीरणभुमीसजाउन मागवी
तीप्रधान राजदर्शनघेइजे २३ [illegible] उपाचालीलाकुंभकर्ण लंकादुर्गसी
सीगुढम्यामाणा वाटेआकाशालागीलेटेकुण वीमानेंसुरगणपळवीली
२४ लंकावेष्टीतहोतेवानर तेतेथोनीपळालेसमग्र देखोनीकुंभकर्णा
चेंशरीर कपीमुर्छीतपडताती २५ रघुपतीतेंसमयोबिभिषणा स्वामीहाउ
ठवीलाकुंभकर्ण आश्चीर्यकरीरघुनंदन शरीरदेखोनीतयाचें २६ बिभिष

(4A)

णह्मणोयाचे जन्मप्राप्ती राघवाचे कपीहाकजाली प्रळयवक्तेळामुमंडळी
तावळील नवजाये ७७ मातेचीयाउदरांतुन भुमीसपडला कुंभकर्ण ती
सहस्रस्त्रीयाजाण वदनपसरोनीगीळीयेला ७८ इंद्राच्याऐरावतधरूनी
करणी येणेसमरीं आरीलाधरली ऐरावताचे दंतपाडुनि इंद्रासीयेणेंत्ता
डिलें ७९ शक्रें वज्र उचलोनीघातलें यावेरीमहीवक्रनाहीं जालें यासीनि
द्राआवरणापडिलें ह्मणोनीलोक वांचले ८० अपसोकुंभकर्णाहष्टीदेखोन
हीमत्सरेंव्यापीलेवान्नरगण ऐकुं आसुर कुंडयावळोन दांतखीळीबै
सल्या ८१ ओांवतेंपाहे व्यापवाणी तेंभयाभीतवान्नर वाहीवाणी सर्व
त्वेंअंतर जाणोनी मारूतिकडे वीलोकीलें ८२ तोंनीमीष्यनलगतां हनुमं
त अकस्मातगेला लंकेअंत तोंकुंभकर्णसभेसीजात केलें आद्भुतवाचास

तें जे वृटीप्रदेशींकुंभकर्णांधरीला तीनवेळीउचलोनीठेविला रघुविरादि
वानरांसवळां तटस्तहोऊनिपाहती ॥ मद्यपानेंकुंभकर्ण अत्यंतगेलासे
मुलोन आपणांसउचलीतोहावृक्षपा हेंहीत्यासीनेणवे ॥ मगतोसिता
शोकहारण पुढतिउचलोनीवृं कुंभकर्ण नावलें आपटोन शक्तीनहोतासु
वेळेवरी ॥ मगत्वीतिंविचारकरूनी अनेकापणावसावानीवर्णिली याला
गीनीवडुनी मारूनीकोठेंधकाव ॥ मगउत्तिकेलक्ष्मानमान ख्यातगगनी
देऊनीरवाकुन कीलेंकेवरी आपटोन सुवर्णरसकळही ॥ मगक्षणेहान
देवीचीच्यार लंकाचूर्णहोइलसाच्यार मगबिभिषणन्टपवर नांदेलये
थेंवैसावा ॥ सुवेळेवरीधावाराकुन तरीवानरसेनांहोइल सर्वा सुमंउ
कीहावरआपटुन तरीधरणीजाइलरसातळा ॥ ० स्वर्गउर्ध्वपंथेंदेऊंभीर

a joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

5A

करुन ह्मणोविभानीजेवासपूर्ण गीळीत्र श्रवानलागतांजाण ह्मणोन
खालेंठेविला ९१ रामापासीयेतपरतोन मगकपीचेंभयेंसंपूर्ण कंपायमान
लंकाभुवन जालेंअसेतयेवेळी ९२ कीहानुमंतेनिजबळदाउन वानरा
सीदीधलेंरसायन हीमज्वर परमदारुण नीघोनीगेलेसर्वही ९३ आसोराघ
वचरणीभाळ ठेउनियांआंजनी बाळ मगसुग्रीवादिकपीसकळ धांउनि
भेटतीहनुमंता ९४ ह्मणतिसुजनमाळा कपीचालीती मारुती त्यागळों
ह्मणोकुंभकर्णाकवेंतसांपडला परीकपी दिलानकळेहें ९५ मारुतिचाहृदया
थे कपीप्रतिसांगेरघुनाथ कुंभकर्णासी मी ह्मणवीहास्तेंम्हणउ हनुमंतजावा
तेस ९६ सींव्हावलोकनेंनीरखीती मागीलकथापरीसावीत्यत्ति कुंभकर्णजा
तसेस्वप्नप्रती रावणांसी भेरा वया ९७ बंधुसी समोरदेखुन हर्षेकोंदलादशा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

नन तवं कुंभकर्ण प्रणीपात करून नीजस्थानीं बैसला ४८ जेवीं प्रळइं मेघ
गर्जन तेविं बोलता जाला कुंभकर्ण ह्मणे मज कां जागविलें पुर्ण काय संकट
पडियेलें ४९ माहां प्रळये मांडला कीं उर्वीं जात होती रसातळा कीं दैत्यांत तु
जवरी घाला घातला ह्मणोनी मज जागविलें ५० रावण सांगे सर्व वर्त्तमान
जनकजा म्यां आणीली हरुन यालागी वानर दळें सीं रघुनंदन सुवेळास्व
ळीं राहीला से ५१ धुम्राक्ष आणी वज्रदंष्ट्र वीवी प्रधान प्रहस्त पडिला समरीं
मग सुधासी गेले स्वर्गी परी रणी पावले पराजय ५२ परम संकट मज प
डिलें ह्मणोन बंधु तुज जागविलें मज त्वरीत व्याधीनें व्यापीलें त्यासी औषध
देइं तुं ५३ संकटीं बंधु पावे सावार दरीद्र काळीं पावे मित्र संग्रामे नीरसावयास
मग सद्गुरु वरवा धरावे ५४ तमदाटलीयां चोर तरी दीपीका माजी लाविस ८

मग्र येतां वैरीयाचें मार कृत्रास्त्र तरी वोउपाउ देंकुसावें ६५ उध्का कपटीलाज
रीअसंत दातयापासी जावें तरीत तेव्हां संकट पडिलें आह्मां बहूत म्हणौन जा
गविलें तुज लागी ६६ यावरी कुंभकर्ण बोलें वचन बुद्धि कर्मानुसारीं स्वी
कुर्मे ज्यानाक्रिय व्यर्थ आणुन कुळक्षय आरंभीला ६७ राम हा वैकुंठ नारायण
हें नारदें सांगीतलें वर्तमान मनुष्य प्रतीसर्व पूर्ण सुर्वीच आधींसविस्तर ६८ आ
सोजें शुभाशुभ कर्म होत तें भोगी [illegible] न सुटे यथार्थ पुढील होणार न वि
च्यार्थ हातों नसुटे वीक अंती ६९ परी कुरं न ये तें रायाकेलें से वरीं सीतेसी
तरी भोगीलें पेरु म्हणे बहुत भलं केलें परी सेवध्यन करेवी ७० तेरामां वेगळीत
त्वता आपणी काव्यन देसर्वथा कुंभकर्ण म्हणे बोलें कुनाथा तरी राघवरूप असी
तुं ७१ जपोनि यां का पश्य मंत्र होईं तमाळ निळ रघुवीर सीता वश्य होइल सा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वार क्षणमात्रनलागतां ७२ मगबोलेलंकेश्वर मींनीजांणीहोतांरघुविर
तेव्हांदुर्वासिनांसमग्र भावकेलसाक्षीसमुळही ७३ घांतयेतांवासरमणी
मगतमनुरेखीतेक्षणी कुंभकर्णयेतांसर्वश्रेणी पळतिउठतिजीवभेवें ७४
तैसाश्रीरामहोतांजाण वाटेलपरनारीमातेसमान येवूवचनयेवूबाण येकप
त्निव्रतिहोतो ७५ यालागीबंधुऐकेंरावण रामसौमित्रवानरगण यांसीसंव्हा
रीलयाविण वचनवेखीजाण [illegible] ७६ यावरीबोलेकुंभकर्ण आतांमिळी
नसकळसैन्य क्षणनलागतांरामलक्ष्मण धरूनीआणीनक्षणार्धें ७७ आपा
रसैन्यासेनांसमुद्र सवेंदेतदशकंदर रावणांसीनमोनीसत्वर कुंभकर्णनि
घाला ७८ रणायेथेंयेतांकुंभकर्ण रणप्लवंगहोतेवानरगण तेआवघेहि
पळालेतेथुन आतसांगावयाश्रीरामा ७९ कुंभकर्णविचारीअंतरीं मीवेवि

7A

तोरांयावान्नरांवरी जैसाजंबुक्रावरीकेन्नरी कींमदसमजेसीतेजपुंज ८०
पीपीलीकेवरीधांवेगज कींअळीकेवरीद्विजराज कींमदसमजेसीतेजपुं
ज पंडितन्ना मानपचेची ८१ आरंभीराक्षसदळ तुंबळ वान्नरांवरीधांवी
नलेप्रबळ कपीउठावलेसकळ ग्रीवा वक्ष घेउनीयां ८२ युध्यजालेंपर
मआपार लोटलेअशुद्धाचेपुर परीतेनमानीचटश्रोत्र ह्मणेहें युध्यकाय
सें ८३ पुढेंआपारग्राहबोलती परीतेनमरेपंडितांचेचीत्तिं जैसेवृषभप
रस्परें भांडती परीत्याप्रतमानीचेतें ८४ आत्मा सोमुद्गल घेउन रामावरी
लोटलाकुंभकर्ण तेवेळीअठरापद्मेवानरगण पर्वतपाषाणभीरकावीती
८५ पर्वतांचाप्रजन्नपडत परीतोवेथानमानीचकिंचीत जेंवीकुर्मदळी
वरीबहुत सुमनेंवर्षतांनदडपे ८६ तोवरातश्रृंगमंडितपर्वत घेउनीभीर

कावितहनुमंत तोमुष्टीघातेंक्षीत पडोनिराक्षीतलाकुंभकर्णे ४७ ह्मणेरेम
र्कटाधरींधीर तुवांजाळीलेंलंकानगर ह्मणोनधांविनलाघटश्रोत्र हनुमं
तावरीतेधवां ४८ बळेंचीरुळवुचलोनी हनुमंतावरीधांवेंतितेक्षणी तेवे
ळीवायोनंदनधरणी मुर्छनायेउनीपडियेला ४९ तें देखोणीवाहीणीपती
नीळधांविनत्रासजीरगति कुंभकर्णावरीयुध्यगति देवअवलोकीतिवीमा
नी ५० नीळेंपर्वेतवरीटाकिला असुरेंमुष्टीघातेंचुर्णकेला नळासीमुष्टी
घातदिधला तोमुर्छीतपडिलाधरणीवरी ५१ मगधांविनलेचौघेवान
र जेकाळासीसीक्षाकरणार ऋषभशरभगवाक्षविर गंधमादनचौथा
तो ५२ चौघानीच्यारपर्वत टाकीलेपैंआकस्मात तेमुष्टीघातेंचीपीष्ट
त कर्णीटाकिलेतेधवां ५३ मगगवयेगवाक्षधरोनीकरीं कुंभकर्णेआप ७

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

लेस्वकरीं दोघेभीरकावीलेगगनोदरीं क्षणामात्रनलागतां ९४ मग आदाहा
स्यंगर्तकुंभकर्ण वाटेब्रह्मांडलाइलगीळोन मगतेवान्नरदेखोन ग्रासा
वयाधांविनला ९५ कवचालोनिआकस्मात येकदांचीवान्नरघरीतीबहु
त मुखींघालुनीचावीत गीळीलेगणीत येकात ९६ आंसींसहस्त्र दमपाणी
आसुरेंगीळीलेमुखपसरुनी कीतिककपीरंध्रेंनीघोनी पळते जालेयेकसरें
९७ मगउरले वान्नरतेवेळे समर[illegible]होनीघोले गीरीकंदरीं दडाले जीवा
भेणें तेधवां ९८ कीतेकतेहांवान्नर[illegible] [illegible]पुत्रासी गेलेशरण तेवेळी
पर्वतघेउन सुग्रीवआपणधांवीनला ९९ कुंभकर्णावरी पर्वत टाकीला ये
रेंमुद्गलघायेंचुर्णकेला सुग्रीवह्मणेआमंगळा व्रथापुष्टराक्षसा १०० तुझें
नासीकआणीकर्ण क्षणानलागतां छेदीन वीमानींवृंदारकगण जेवोंकरोनी

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai; joint project of the

तोपति १ तुझा जेष्टबंधु दशाननं दर पंचवटीस येउनी तत्पर जानकीची द्
ग्नसुंदर घेउनी आला खोरू नि २ तीतत्खगासी दंड उहाचीदूर्ण खेदावेंना
वीक आणीकर्णं तें रावणानुजकुंभकर्ण नीसालखीन तुजआतां ३ कुंभ
कर्णं सखे सुग्रीवासी मनुष्यरूप आगळें कांबोलसी जैसा पतंग वडवानळा
सी वीझवाक्या धांविनला ४ म… …क्रोधयमान ह्मणेमी सगळ्याचीप
र्वतगीळीन कीत्र श्रीकृपळें करून … ह्मणे स्वंदिरां गाता ५ पूर्णनाभीचा
जोतंतु तेणें वेष्टिं बांधवेल ऐरावतु सूर्यमंडळ धगधगीतु खद्योत कवी गीळी
लपा ६ ऐसा तु बळहीनवानर रागें आलास मजसमोर मत्कुनप्राये शरीर
चूर्णकरीन तुझें आतां ७ ऐसें बोलतां रावणानुज पर्वत घेउन उभा आकील
तो कुंभकर्णा वेल्हद इं आकस्मात सहज पेकापेकी आदळला ८ पर्वतगेला

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

चूर्णहोऊन मग रागें धांवे कुंभकर्ण सुग्रीवासी वरवंटीधरून भोवंडिलें
गरगरा ९० प्रथ्वीवरी आपटुं इछीत तवं परम प्रतापी सूर्यसुत पीळोनि
कुंभकर्ण वाहात आकाशपंथें वीपैं गेला ९४ ग्रहमंडळापर्यंत उडोनि
गेला कपीनाथ त्याहुनि कुंभकर्णा वाहत उबाटला तेकाळीं १२ मारुति वा
ल्हरेश्वर धरीला बळें वीवृक्षी मातीं दारीला वृक्षे आपावळी तो गुंतला वृं
दाळल दुर्गंधीनें १३ ह्मणे तुम्हावाची नें माझारा चळा वृक्षेंत घालोन के
लें स्नान तो आजी सुडघेतला पवा टाकीन खंडोन सीरसाव १४ जयेवा
घाप्वेकरूनी गर्जत परतला तेव्हां राक्षस थोर रणीसाधीला वाल्हरेश्वर
मग घट श्रोत्र परतला १५ संसार जाळ परम थोर त्यांत गुंतला साधक
नर तो पळों पाहे बाहेर तेवीं वाल्हरें द्रेइछीत १६ कीं दुर्गंधींत पड

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

लेंमुक्ताफळ कीपंक्तगतैंतरूपलगमसाळ कीवांग्राप्पवा श्रोत्रीनीर्मळ ही
सकुग्रहीकोंडला १६ आसोमत्त जाला कुंभकर्ण नसेचीदेहाचेंकदांस्म
रण तोंक्षेंलुनसूर्यनंदन नळगतां सवनीष्टला १७ नेत्राचेंपातेंसोनत
वत तांइतकांतसाधीलेंहस्य कुंभकर्णाचेस्कंदींदुनित्सीत तारानाथतेध
वां १८ दोन्हीकर्णपरमविशाळबळें दोन्हीहातिंदृढधरीले दंतसंधीसांप
डलें नाकीक कुंभकर्णाचें १९ वर्णीनाकीक उपरोनी सुग्रीवउडालगग
नी राघवचरणांवरी येउनी मस्तकठेविलासप्रेमें २० येकचीजाला
जयजयकार देववर्षतिसुमनसंभार यत्रास्वीजालासूर्यकुमर आकं
जीरघुविरतयातें २१ धावाकर्णानिलसूर्यसुतें तेंश्रुतनाहींचकुंभकर्णा
तें वर्तमानकळलें रावणातें घटश्रोत्रातेंवीटंबीलें २२ परमचींतातं

10A

तावत मगनापीकदिधलापाठउन तेणेंगगनस्तुंबीतवेषघेउन त
यासीदर्पणबांधीला ७७ आतखळीमाहांद्वारेंदेख स्याकीउभाराकुनि
नापीक कुंभकर्णासन्मुखदेख आदर्श तेव्हांदाखवीला ७८ छेदोनीने
लेंनाश्रीकर्ण दर्पणींदेखे कुंभकर्ण कर्षेतुनगेलासूर्यनंदन जालेंसम
रणातेधवां ७९ पालाचापुष्प तेविं आरक्तवर्ण तेवींकुंभकर्णआरक्त
नयन परमचिंतलातोमनांतु [illegible] स्वरूप आपुलेंदेखोनी ८० मनांतस्म
णेकुंभकर्ण आतांकायेम्यशेवीं [illegible] ग्रीवाप्रतीपरतोन कायेवदन
दाखऊं ८१ आतांसकळकपीसी [illegible] सुमया गीळीनक्षणनलागतांजा
णा पृथ्वीपालथी घालीन निर्दळीनदेवसर्व ८२ कुंभकर्णपरतलातेवे
ळी दंतरगडित आधरपाळी हस्तांतवततहाकदीधली उळमळीतउर्वि

project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

११

तेव्हां ६९ परतला देखोन कुंभकर्ण पळों लागले वानर सैन्य येक रघुप
पतिस आले शरण रक्षी ह्मणोनि बोलती ७० द्रष्टीस लक्षुनी राघव कुंभक
र्ण घेउनी यां धांवं तवं तो उठिला गणपति बळार्णव पान्वाळीत यातें ७१ ह्मणे
उभा राहे येक क्षण पाहे माझें शरसंधान परी न मानीच कुंभकर्ण रामांकडे
धांविनला ७२ परम कोपला सुमित्राकुमर कुंभकर्णांवरी टाकिले सात श
र ते राम पक्षें बुडाले समग्र तेव्हां वीर गुप्त जाहाले ७३ सुमित्रें टाकिले बहु
त बाण परी तो न मानीच कुंभकर्ण जैसी पर्वतावरी काउया येउन पउत्तां
आसनन्वळेनां ७४ पंडितांची वचनें रसाळें पापांडि न मानीचीं कदाक
ळें तैसा कुंभकर्ण ते वेळे न गणी शर सुमित्राचे ७५ तों गदा घेउनी बिभि
षण कुंभकर्णांवरी आला धांवोन ह्मणोनी निर्ऋतीच्या येक क्षण मजसी आ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai
संशोधन

11A तांपुष्यकरीं ७६ त्यांपुर्वि ब्रोधीलादशावक्र परीत्यासीस्रोबलाकाळविखार
तेणेंभुललातोसमग्र शुद्धिअनुमात्रनसखी ७७ गोउवचणांकुडुवाटति
कुडुगोउवाटेश्रीत्तिं राज्यमदेसोडुनिनीघ्रीति कंठीदाटलानयाचे ७८ गाव
णाद्यब्रह्मतवाह्लिवीपूळें तुह्मांसीप्राप्त जालीसीप्रकाळें यावरीप्रत्योत्तर तेवे
ळे कुंभकर्णदेतसे ७९ ह्मणेविभिषणांप्रति सखा हांससीमाझ्या कर्पनाद्वीका
मीकोणाहें तुजदेखवा कळलेंनाहीं व आद्यापी ८० कुळक्षयासीकारण तुंमि
ळालासीइक्रुडेयेऊन मजपुढें तं नदाविवदन क्षणंप्राणघेइन तुझा ८१
राक्षससीं ह्मामाजीदेखा तुंयेक जन्मलासी जंबुका कपटीयानदारखविं मु
खा कुळवन पावकानिर्धारी ८२ तुझींद्मातरवंडेंकरीतोंयेवेळी परीअह्मां
सदायपानाहिंतिळांजुळी ह्मणोन्नरसीघ्लेंयेकाळीं कुळोत्पत्तिसकारण

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

रामवी॰ आ॰ ७

(12)

ळे होयेमाचारावेगेंसी नीघेंर घोत्तमाचेपाठीसी आजीवकपीसेनांनीश्चयें
सी आसीनसर्वरिक्षपार्थे ॥८४॥ ऐकोनीबंधुचेंवचन माचारापरतलाबि
भिषण पुढेंरघुविरावरीकुंभकर्ण म [illegible] तेउनीलोटला ॥८५॥ ऐसेंदेखुन
दिनकरकुळदिप सावानलागसा [illegible] लेंचाप त्याआदिपुरुषाचेंप्रता
प नवर्णवेचीवेदशास्त्रा ॥८६॥ र [illegible] रघुविर उभाराहिलाकुंभकर्णा
समोर कीनिद्रांतिजेबिंदीनकर [illegible] वळीविराजे ॥८७॥ श्रीरामह्मणेकुंभ
कर्णा आजीतुंपात्रजालासीमाझीयाबाणा तुह्मीपीछिलेंत्रीभुवनांजाणो
नीऐसेंआवतरलों ॥८८॥ तुवांजेगीळीलेवानरगण तेपोटफोडुनबाहेर
काढीन तुझेंजवळीआलेंमरण पाहेसावधानमजकडे ॥८९॥ तुंमत्युपुरीजा
येसाहुन सर्वेचीपाठवितोंरावण लंकेसीस्थापीतोंबिभिषण चंद्रार्कगगनी ११

(128) अमतिजां ८० यावरी बोले कुंभकर्ण जन्मांतरींचें शत्रुत्व दारुण हें आह्मांस
आहे सर्वज्ञान मुळीं चीखुणा सर्वही ८१ तां आपुलें सामर्थ्य वर्णीलें परीतें
कराणी मज पुढें न चले कपीदळ सकळ गीळीलें क्षण न लगतां ते वेळीं ८२
तुवां वधीला त्रीशिरा खर दुषण वाळी मारीला कपटें करुन परी मज पुढें तो
अभीमान न चले कदा मान विषयाचा ८३ आरंभीनि द्रार्णकिं जाल्यां निमग्न नाहीं
तरी जींकितों त्रीभुवन तुज देवा पाहतां पूर्ण दास संपेत समरत्व लागी ८४ वनस्व
रासी दापी कुंजर परी मृगेंद्रा पुढें तो जर्जर कीं मेघा पुढें वनवा आपार
वीझोनि जात सवार्थे ८५ तैसें तुज परी अधांकरीन सोडिं तु रेयें डंदेनी वींवाबाबा
ऐसें ऐकोनि रघुनंदन बोलीत आकर्ण धनुष्य तेव्हां ८६ जैसा प्रळ इंवीजा
आतीवार तैसे रघोत्तमा वेयेतिवार येरें मुखपसरोनी यांथोर गीळीत

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

रामची०

(13)

प्रा० ७

आपार बाणातें ढां ८७ नयाभीत वान्नर तेथं वीलोकीत कुंभकर्णसामर्थ्य
बाणांनी कीलीले आसंख्यात नवेच्यी गणीत तेवेळी ८८ समुद्रीं मिळती
गंगापुर तैसे समुखांत सांटवीतीवार मग हातीं घेउनी मुद्गल थोर रामांव
रीधांविनला ८९ हाक फोडिली प्रचंड थोर तेणें उळमळीत ब्रह्मांड समग्र
जळचर वनचर भुचर खेचर [illegible] जाहाली ९० मुद्गल भोंवंडोनी
चक्राकार राघवावरी घालुं पाहे असुर तंव तो रघुविर रणरंगधीर दि
व्यबार काढीला पैं ९१ मंत्रावर्ति करोनी बाणांग्रीं स्थापीला प्रळयाग्नी आ
कर्णवरी वोढी वोढुनी बाण सोडिला राघवेंद्रें ९२ मुद्गलासहित हात तेथं
बाणें तोडिला आकस्मात भेदीत गेले गगनपंथ सपक्ष उरग ज्यापरी ९३
कैंसे रघुविर बाण हा सुपर्ण गेला हात सर्प घेउन सर्वेंचीसूर्यछिजळपो १२

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

13A

न रघुनंदनकारसोडि ६० तेणेंखंडिला भुजा हस्त नीराळपंथेंचीनेला
त्वरीत होन्ही भुजा भुमीपाडुनि आद्भूत विंध्याचळासारीखापैं ६५ तसी
भुजा होउनियांजीत जातिकपीभार रगडित्त वान्नरीं उचलोनि पर्वत
हास्तठेंसीत आसुरांचे ६६ इकडे तन्कार्य [illegible] डोनिं कुंभकर्ण कोटयानकोटीवा
न्नरगण मारीलेपदघातें करुन [illegible] ळी ले मुखपसरोनीयां ६७ सांखोनि
यांसंग्राम भुमी वान्नर लपति वृक्ष [illegible] परी ओम्वळेउगणसंग्रामीं रघोत्त
मास्वेंचळेनां ६८ मग काढीले दोन बाण [illegible] पायी पेटउनी वोटीलेसत्वर तेणें दोन्ही
चरणसमग्र खंडिलेतं घापासोनियां ६९ चरणागउवडित प्रचंड खालें
पर्वतपाषाणचुर्ण होती उदंड मग वान्नरीं वृक्ष घेउनी खंड ताडितातीबळें
गाइंठाइं ७० आसोमुखपसरोनी ते काळीं राक्षसधांवे पोटचोळी विमानींसु

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

१५

रतेवेळी आश्चर्यकरीतितयाच्वें ७१ नासीकीलोच्वनीवदनीं ज्वाळसांडि
क्रोधेंकरुनी इक्रडेभीमकाळास्त्रबाणीं आयोध्यानाथेंस्थापीला ७२ धावं
सावायोच्वेंकरीखंउण ऐसारघुपती चा [illegible] बाण आकर्णवरीवोटीवोढु
न नलगतांस्वासोडिला ७३ कं [illegible] पत्रीस्वर तेणेंबाणेंउडविलेंशी
र नेदीतगेलेंपैंअंबर प्रळयेग [illegible] तच्वी ७४ वीमानघेउनीपळतिसु
र भयाभीतशाखीदिवाकर तोंसीर परतलेंसत्वर लंकेवरीपडियेलें ७५ ब
हूतसदनेंमोडुन कीतेक्रआसुरपावलेमरण तेवेळीवृंदारकगण सुमनेंव
र्षतिराघवावरी ७६ जालायेकच्वीजयजयकार वीजरुजाल्लारघुवीर उंड
मीवाजवितसुरवर आनंदअंबरीनसमाये ७७ धांविनलेसकळवान्नरग
ण वंदीतिश्रीरघुपतिच्वेचरण कुंभकर्णाच्वेंउरलेंसैन्य तेलंकेमाजीप्रवेश्ना

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

लें ७८ सभेसयेवोनचापाळ वर्त्तमानसांगीतलेंसकळ ऐकूतांरावणापडला
(19A) वीकळ सींव्हासनांहुनिखालुता ७९ ह्मणेगेलेंकुंभकर्णा ऐसेंनिधान बंधुवी
णासर्वदिशाशुन्य ऐसाशोकसमुद्रिंबुडतांरावणा आलाधांउनइंद्रजीत
८० रावणांसीसावरून ह्मणेपाहेंराणीवाकून यामृत्यलोकासयेउन वीरं
जीवकोणराहिला ८१ साहीवरी आमुचावीपरीतकाळ मनुष्येंआरीतिरा
ससदळ खद्योतिंगीळीलेंसूर्यमंडळ मशकांनीभुमेळहालविला ८२ पतंगा
च्यापक्षवातेंकरूंनी कैसाविझालाप्रळयाग्नी भूतानेंकाळनेउनी कुटकेकरू
नींग्रसीला ८३ कुंभकर्णवीरकेसरी नरवानरींमारीलासमरीं येवंवीपरी
तकाळध्वीपरि ऐसीचकआसेसाप्वार ८४ रावणांचेदशवक्त्रद्यपेनेत्र तीतुके
ह्मिउःखेंपाडितिनीर तेव्हांकीसाहीजयावीर उभेठाकलेरावणांपुढें ८५ राम

15

वीजयेग्रंथवीशेष सुध्यकांडअतिसुरस तें श्रवणाकरासायकाच्या ब्रम्हा
नंदेंकरूणी ॥ रणरंगधीर रघुविर भक्तवछलजो परमउदार आमं
गआस्रयेश्रीधर वीजइसाच्यारसर्वदा ॥ ८ ॥ स्वस्तिश्रीरामविजयेग्रंथसुंद
र ॥ संमतवाल्मिकनाटकाधार ॥ सदाश्रवीसात पंडितत्वतुर ॥ सप्तविंशतिअ
ध्यायगोडहा ॥ १८ ॥ आध्याय ॥ ॥२७॥ ॥२७॥ ॥२७॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com